

Budapest, 1935. április 20.

Arcképek, 94

Kedves Zoltán !

Mellékelten tisztelettel csatolom értékes és szép Amerika-könyvedről szóló szerény beszámolómat, amelyet a "Magyar Közigazgatás" legközelebbi - május 28-iki-száma első helyen fog hozni. Gondolhatod, hogy szívből örülnék annak, ha sikerült volna az az őszinte törekvésem, hogy az alapvető gondolatoknak csupán vázlatos ismertetésével is, a közigazgatási emberek - a mi olvasóink - közül mennél többen vennék kezükbe komoly könyvedet. Hálás lennék azért, ha - közérdekből - szíves volnál az ismertetést átfutni, vajjon nincs-e benne valami tévedés vagy homályos rész. Csütörtökön délután szoktuk a lapot lezárni. Addig módomban volna kiigazítani.

Tisztelettel felajánlok egy példányt az új közigazgatási törvényjavaslat dokumentációs könyvéből. Nem tudom, küldtek-e a kultuszból, arra kérlek szépen, légy szíves ezt tőlem elfogadni. Engedd meg, hogy reá irányítsam szíves fogymelmedet az előszóra, ami bizonyíték amellet, hogy az 1931.évi nagy kezdeményezés nem sikkad el, sőt minden alkalommal történik reá hivatkozás. /A nyomda azért tette a könyvet az átlátszó papirosba, mert a nyomás még nem volt eléggé megszáradva/.

A harmadik melléklet régi adósságom letörlesztése, a gyakorlati közigazgatási vizsga magyarázatáról szóló füzet kézirata. Nagyon szépen kérlek, hogy a nagy papirostömegetől az első látásra megijedni ne méltóztassál. A második - a magyarázat - részben ugyanis a gyakorlati közigazgatási vizsgára vonatkozó egyes jogszabályokat és azok magyarázatát külön-külön lapokra irtam, hogy áttekinthetőbb legyen. A füzet számításom szerint 160-180 oldalnyi terjedelmű lenne. A két részt - az összehasonlító joganyagot a magyar jogfejlődéssel felölelő és a magyarázatos részt - nem lehet különválasztani. Az elsőt egymagában megírni nem sok értelme lenne, a második rész, nevezetesen a magyarázat az első rész nélkül suta volna. Viszont a közszolgálat javítása szempontjából ez az oly nagyjelentőségű ügy meg is érdemli, hogy most, amikor a megvalósulással 50 évi huza-vona után végleg lekerült a napirendről, valamivel részletesebben feldolgozva, külföldi vonatkozásaival együtt mutattassék be.

Rejtett gondolatom is volt, amelyet ebben a füzetben megvalósítani szerettem volna. Ezt Neked természetesen őszintén bevallom, kifelé nem merném hangsúlyozni. A füzetet szerény kísérletnek terveztem a "tudományos kommentár" megvalósítására. Nálunk úgy készülnek a törvénykommentárok, hogy a szerzők lenyomatják a törvény szövegét, ezt nyomon követi az indokolás megfelelő részének szövege és végül - amennyiben ilyen is van - a bírói gyakorlat. Ily kommentárokból a szellemi munka a kapcsoló kö-

tőszók alkalmazására szorítkozik, amely kötőszók hivatva vannak az egyes részek között, ha nem is értelmi, de legalább is grammatikai összefüggést teremteni. Ilyen u.n. tudományos munkássággal nálunk sokan főiskolai tanárok lettek. Ez a kis terület /a köztisztviselők legmagasabb kategóriájának utánpótlása/ jó alkalmul szolgált arra a kísérletre, hogy a külföldi joganyagnak és a hazai jognak vonatkozó részeit szerény erőmhez képest feldolgozni igyekezzem. E be nem vallott gondolat címén - úgy érzem, - helye lehet ilyen füzetnek is Intézetünk kiadványai között, amelynek magas célkitűzése: a "recherche provoquée" szolgálata.

A főcínnél a külföldi példák szolgáltak mintául: "Nachwuchs", "recrutement", "recruitment", a fogalomnak jobb magyar megfelelőjét nem találtam. /Ezen később is tudok változtatni/. A külföldi jogban e kifejezésen csak a magas bürokrácia /der höhere Verwaltungsdienst/ utánpótlását értik, de nem gondolnak sem a középfokú, még kevésbé az alsófokú közigazgatási szolgálat tisztviselőinek utánpótlására. Ezért gondolom, hogy a magyarban is lehet e kifejezést /vagy ennek megfelelőjét/ használni, anélkül, hogy a számvevőség, segédhivatal, községi szolgálat stb. utánpótlását egyidejűleg tárgyalni kellene. Az impériumot gyakorló tisztviselők és az egyéb tisztviselők utánpótlása lényegileg, valóban nem is tartozik egy fejezet alá.

A végrehajtás során a törvénynek csaknem minden sorát magyarázni kellett. Ez vagy miniszterelnöki döntés, vagy miniszteri rendelet, vagy egyszerű felvilágosítás útján történt. Ezeket mind bele dolgoztam a magyarázatos részbe.

A szövegben néhány helyen apróbb kiegészítésre, munka közben kapott külföldi adatoknak a megfelelő helyen való bedolgozására, a magyarázatos részben még néhány kiadásra váró miniszteri rendelet feldolgozására lesz még szükség. Be kell még írnom a hiányzó jegyzetet is egy-két helyen. Ezeket az anyagnak nyomdába kerülése előtt pótolnám ki.

A külföldi részben az adatokat a legmegbízhatóbb helyekről igyekeztem meríteni. Az amerikai rész feldolgozásánál természetes, hogy nagyon erősen igénybevettem a könyvedben nyújtott felvilágosításokat.

Nagy örömet szereznel, ha kiadásra elfogadni méltóztatnál. A füzet megjelenésének most megvan a pszichológiai pillanata. A gyakorlati közigazgatási vizsga egy esztendő, május végén lesz a beszámoló közgyűlés. Eddig mintegy 60-an vizsgáztak, túlnyomórészt olyanok, akik a törvény szerint június hó 29-ig állásvesztés terhe alatt tartoznak vizsgázni. A fiatal nemzedék jelentkezése szeptemberben indul meg nagy arányokban. Ezt mutatja a fővárosi tisztviselők tanfolyama is, amelyet éppen ezeknek a fiatal tisztviselőknek érdekében rendeznek, akik körülbelül 180-an vannak. /Ezzel szemben mindössze öten vannak, akik június hó 29-ig tartoznak vizsgázni./ Ha tehát a füzet júniusig megjelenék, úgy az a megfelelő példányszám eladását biztosítaná. A megjelenésnek azért is örülnék, mert ha eddig nem előzött meg senki, most az utolsó pillanatban ne is előzhessen meg. A vizsga iránt ugyanis folytonosan nő az érdeklődés.

Nem tudom, nem volna-e kedve a "Legmagasabb Fórum"-nak elolvasni ismertető cikkemet? Büszke volnék, ha megjegyzéseit megtenné. Az ismertetés megírásával és megjelenésével szándékosan nem siettem. Vannak időnként meddő időpontok, amikor az ilyesmi nem kelt érdeklődést. Most - úgy érzem - az egyéb reformgondolatok között nem fog elsikkadni.

Méltóságos Asszonynak tiszteletteljesen kezét csókolva, kellemes ünnepeket kíván, a hosszú levélért szives elnézésedet kéri, a legszívélyesebb üdvözlettel

Őszintén tisztelő hived

Mátyásffy Károly